

**AVRUPA DENEYSEL FOTOGRAMETRİ ARAŞTIRMA BİRLİĞİ
(OEEPE)**

Mustafa ÖNDER

ÖZET

1953 yılında kurulan OEEPE'ye Türkiye 1990 yılında resmen üye olmuş ve temsil yetkisi Harita Genel Komutanlığı'na verilmiştir. Burada OEEPE'nin amaç ve hedefi, teşkilât yapısı tanıtılmanın yanında, teşkilâta üyeliğin ülkemiz açısından sağladığı yararlar açıklanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca OEEPE'nin şu anda yürüttüğü ve Türkiye olarak yer alınan projeler kısa başlıklarla ele alınarak genel bir değerlendirme yapılmıştır.

ABSTRACT

Turkey has been an official member of OEEPE which was established in 1953, since 1990 and representation authority was assigned to the General Command of Mapping. It is aimed to clarify not only purpose and target of OEEPE, and its organization structure but also advantages of membership respect from Turkey, in that paper. Also a short assessment relating to the projects, which are Turkey participate in, are being carried out by OEEPE is done.

1. GİRİŞ

Avrupa Deneysel Fotogrametri Araştırma Birliği (Organisation Européenne d'Etudes Photogrammetriques Experimentales) 1953 yılında kurulmuş, harita üretiminde fotogrametrik yöntemlerin ve uygulamaların geliştirilmesi ve ilettilmesine yönelik çalışmalar yapan hükümetler arası bir kuruluştur. 13 Avrupa ülkesinin yer aldığı bu kuruluş, üye ülkelerin kendi hükümetleri tarafından yetkili kılınmış resmi bir harita üretim kurumunca temsil edilmekte ve bu kurumun tayin ettiği iki delegesinin katıldığı Yürütme Komitesi tarafından yönetilmektedir. Türkiye 26 Nisan 1989 gün ve 89/14075 sayılı Bakanlar Kurulu Kararınca bu kuruluşa üye olmuş ve MSB Harita Genel Komutanlığı'na temsil yetkisi verilmiştir.

2. AMAÇ VE HEDEFİ

OEEPE'nin amacı; oluşturduğu ve desteklediği projelerle fotogrametri biliminin gelişmesine ve yeniliklerin hızla uygulama alanına konulmasına olanak sağlamaktır. Bu kuruluşun çatısı altındaki ülkeler, gelişme ve yeniliklerin yakın takipçisi olmanın yanında, hem üye ülkeler hem de bu konuyla ilgili çeşitli uluslararası kuruluşlar arasındaki iletişim ağı

sayesinde, fotogrametri alanındaki atılımların sonuç ve yararlarını kısa sürede analiz ederek, mevcut koşullar çerçevesinde uygulama alanına aktarma şansını ellerinde bulundurmaktadırlar.

OEEPE'nin hedefi ise, üye ülkelerdeki haritacılık kurumlarının üretime yönelik teknik sorunlarını belirleyerek bunların çözümü için gerekli koordinasyonları yapmak ve kaynakları araştırmaktır. Bu hedefe yönelik çalışma alanı da, fotogrametri teknolojisinin uygulamalarından, sonuç ürünün alınmasına kadar geniş bir yelpaze içine dağılmıştır. Bu çerçevede, kartografik altlıkların ve veri tabanlarının oluşturulmasının yanısıra fotogrametri ile doğrudan ilişkisi olmayan jeodezi ve basım tekniği gibi konulara da zaman zaman girmektedir.

Yukarıda belirtilen amaç ve hedef doğrultusunda yapılan araştırma çalışmalarının esasını aşağıdaki konular oluşturmaktadır.

a. Yeni teknolojik gelişmelerin izlenmesi (yöntem ve kullanılacak aletler), bunların üretim faaliyetlerindeki rollerinin ve verimliliğinin belirlenmesi,

b. Üretim faaliyetleri için öngörülen yeni kavramların incelenmesi,

c. Ürünlerin tür, kalite, doğruluk, üretim ve dağıtım açısından, kullanıcı gereksinimlerini karşılayıcı pazar araştırmasının yapılması,

d. Yerel yönetimler için gerçekleştirilecek yeni fotogrametrik uygulama alanlarının ortaya konulması,

e. Avrupa'nın tümü ya da belirli bölgeleri için gerçekleştirilecek haritalama gereksinimlerinin saptanması,

f. Maliyet analizi, fonların oluşturulması, proje tasarımı gibi amaçlar için fotogrametrik uygulamalarda yarar-maliyet analizlerinin yapılması.

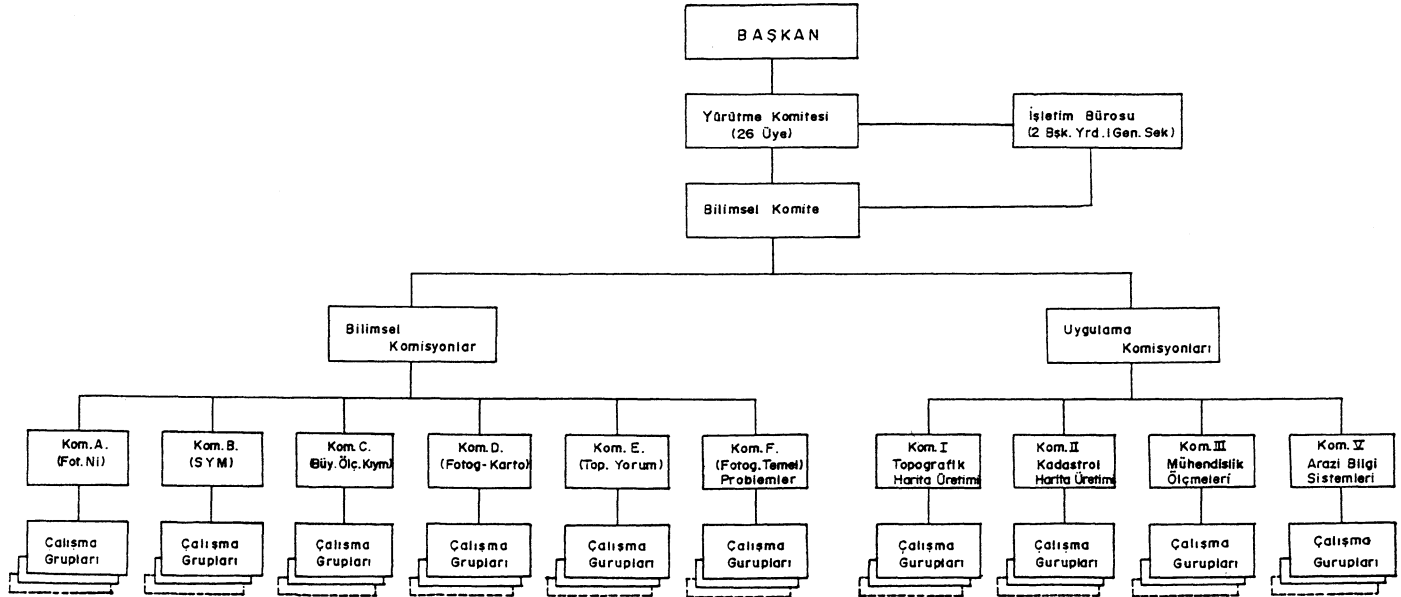
3. TEŞKİLAT YAPISI

OEEPE'nin genel teşkilât yapısı şematik olarak gösterilmiştir (Şekil-1). Bu teşkilâta yer alan Yürütme Komitesi (Steering Committee), 13 üye ülkenin ismen atadığı ikişer delegeden oluşmaktadır. Yürütme Komitesinin başında, iki yıllık bir süre için seçilen bir ulusal delege bulunmaktadır. OEEPE başkanına, dört yıllığına atanarak işbaşına getirilen iki başkan yardımcısı ile bir sürekli genel sekreterin oluşturduğu "İşletim Bürosu (Executive Bureau)" yardımcı olmaktadır.

Yürütme Komitesi önceden belirlenen bir sıra dahilinde, üye ülkelerden birinde ve gündemli olarak yılda iki kez toplanmaktadır. Gündemin ana maddelerini;

a. Bilim Komitesince önerilen yeni projelerin görüşülmesi,

b. Mevcut projelerin son durumlarının gözden geçirilmesi,

Şekil-1: OEEPE teşkilât yapısı

- c. Biten projelerin yayınına ait taslak metnin tartışılması,
  - d. Projeler kapsamında düzenlenmesi düşünülen seminer ve sempozyumların belirlenmesi,
  - e. Komisyon başkanlarının atanması,
  - f. Diğer uluslararası organizasyonlarla (CERCO: Comité Européen des Responsables de la Cartographie Officielle, ISPRS: International Society for Photogrammetry and Remote Sensing, ESA: European Space Agency vb.) ilişkileri,
  - g. Delegeterçe önerilen teknik ve idari konuların görüşülmesi,
  - h. Mali konuları
- İçermektedir.

Bilimsel Komite; Bilim ve Uygulama Komisyonlarının Başkanlarından oluşmakta ve Yürütme Komitesinin bir gün öncesinde yaptığı toplantı ile kısa ve uzun vadeli proje önerileri ve yürütülen projelerin mevcut durumları değerlendirilmektedir.

Uygulama Komisyonları; Topografik harita üretimi, kadastral ölçmeler, diğer mühendislik ölçmeleri ve yer bilgi sistemlerine yönelik sorunları ve bunların çözümlerini belirlemekle görevlidir. Bilimsel Komisyonların ise teknolojik gelişmeleri izlemek, araştırma ve geliştirme projelerini tasarlamak ve bunların yönetilmesine katkıda bulunmak gibi görevleri bulunmaktadır.

Bilim Komitesi, yaptığı toplantı sonucu aldığı kararları öneri niteliğinde, OEEPE'nin temel yönetim birimi olan Yürütme Komitesine sunmaktadır.

Bilimsel ve Uygulama Komisyonları altında faaliyet gösteren komisyonlar ve OEEPE'ye üye ülkeler aşağıda sıralanmıştır.

(1) Bilimsel Komisyonlar

- Komisyon A (Fotogrametrik Nirengi)
- Komisyon B (Sayısal Yükseklik Modelleri)
- Komisyon C (Büyük Ölçekli Kıymetlendirme)
- Komisyon D (Fotogrametri ve Kartografya)
- Komisyon E (Topografik Yorumlama)
- Komisyon F (Fotogrametrinin Temel Problemleri)

(2) Uygulama Komisyonları

- Komisyon I (Topografik Harita Üretimi)
- Komisyon II (Kadastral Harita Üretimi)
- Komisyon III (Mühendislik Ölçmeleri)
- Komisyon V (Arazi Bilgi Sistemleri)

(3) Üye Ülkeler

Avusturya, Belçika, Danimarka, Federal Almanya, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İsveç, İsviçre, İtalya, Norveç, Türkiye.

4. ÜLKEMİZ AÇISINDAN SAĞLADIĞI YARARLAR

OEEPE faaliyetlerine katılmanın ülkemize sağladığı yararlar şu başlıklar altında özetlenebilir:

- a. Gelişen teknolojiyi yakından takip etmek,
- b. Geleceğe yönelik plânlamaları, gelişen teknolojiye uygun kılmak,
- c. OEEPE'nin oluşturduğu projelere aktif katılmak suretiyle deneyim sahibi olmak, eğitim ve uygulama eksikimizi kapatmak,
- d. Avrupa ülkelerinin haritacılık konusundaki mevcut durumlarını görmek ve bizimle kıyaslama olanağını elde etmek,
- e. Türkiye'nin de bir Avrupa ülkesi olduğu imajını yerleştirmek,
- f. Haritacılık konusunda ileri ülkelerin uzman ve kuruluş temsilcileri ile fikir alış verişinde bulunmak, gerektiğinde teknoloji ve eğitim desteği almak,
- g. Avrupa ve dünyada oldukça iyi durumdaki haritacılık faaliyetlerimizi tanıtmak ve bu konuda Türkiye'nin saygınlığını artırmak.

5. MEVCUT PROJELER

OEEPE'nin şu anda yürüttüğü proje başlıkları aşağıda yer almaktadır.

- a. Sayısal Fotogrametrik Nirengi
- b. Sayısal Yükseklik Modellerinde Kalite
- c. Büyük Ölçekli Harita Üretimi
- d. Karmaşık Sayısal Topografik Veri Tabanlarının Güncelleştirilmesi
- e. Öznitelik Çıkarma
- f. Veri Standartları
- g. Otomatik Genelleştirme
- h. ERS-1 SAR Verileri
- ı. Kinematik GPS
- j. Avrupa Sayısal Peyzaj Modeli
- k. Alplerde Avrupa Coğrafi Bilgi Sistemi
- l. Resim Tarayıcılarının Analizi
- m. Sayısal Ortofotolar
- n. Sayısal Hava Kamerası

6. TÜRKİYE OLARAK YER ALINAN PROJELER

OEEPE'nin oluşturduğu ve şu anda Harita Genel Komutanlığı (HGK) ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nün (TKGM) aktif olarak katıldığı projeler aşağıda sıralanmıştır.

- a. Karmaşık Sayısal Topografik Veri Tabanlarının Güncelleştirilmesi (HGK),
- b. Otomatik Genelleştirme (HGK),
- c. Sayısal Yükseklik Modellerinin Örneklenmesi, Enterpolasyonu ve Duyarlılığı (HGK),
- d. Resim Tarayıcılarının Analizi (HGK),
- e. Büyük Ölçekli Harita Üretimi (TKGM),
- f. Veri Standartları (TKGM).

7. SONUÇ

a. Harita üretiminde önemli bir konuma sahip Avrupa Ülkeleri, gelişen teknoloji ve kullanıcı isteklerindeki değişimler sonucu ortaya çıkan teknik ve yönetsel sorunları, belirli organizasyonlar çatısı altında ve işbirliği çerçevesinde çözüme yolunda bütünleşmişlerdir.

b. Bu organizasyonlar arasında yer alan ve üyesi olduğumuz OEEPE ve CERCÖ gibi kuruluşların yanısıra, sorunların gittikçe çeşitlilik kazanması yeni organizasyonlar oluşturma zorunluluklarını da gündeme getirmektedir. Bunun bir sonucu olarak kurulan EUROGI (Avrupa Coğrafi Bilgi Organizasyon Şemsiyesi) ve EARSeL (Avrupa Uzaktan Algılama Lâboratuvarları Birliği) gibi kuruluşlara Türkiye'nin de üye olması teklifi gündeme gelmektedir.

c. Bir Avrupa Ülkesi olan Türkiye'nin haritacılık faaliyetleri açısından oldukça iyi olan konumunu bu tür organizasyonlar içinde oluşturulan projelere aktif bir katılım göstererek kanıtlanması ve karşılaşılabilecek teknik sorunlara bu proje deneyimleri ile çözüm yolu aramasının son derece yararlı olduğu değerlendirilmektedir.

K A Y N A K L A R

/1/ OEEPE : Information Brochure, OEEPE Yayınları, Ocak 1994.